

Temat: Kształtowanie się granic. (17. 03. 2020 r.)

Tekst w podręczniku (s. 136-141)

Bardzo proszę o odpowiedź na wybranych 10 pytań do zeszytu.

Przykładowe pytania do konkursu wiedzy o działalności politycznej i militarnej Polaków w latach 1914–1919

Jak nazywała się organizacja polityczna, która po wybuchu I wojny światowej była oficjalnym organem przedstawicielskim stronnictwa proaustriackiego?	Z którym polskim stronnictwem politycznym był związany Legion Puławski?
Kogo rekrutowano do Błękitnej Armii?	Kto był dowódcą Błękitnej Armii?
Kogo politycy narodowej demokracji uznawali za największego wroga narodu polskiego?	Którą stronę konfliktu podczas I wojny światowej popierali zwolennicy endecji i Romana Dmowskiego?
Jak nazywał się organ polityczny uznawany na Zachodzie za reprezentację narodu polskiego?	Co stało się z Józefem Piłsudskim po odmówieniu złożenia przysięgi wierności wobec cesarza niemieckiego?
W którym roku doszło do kryzysu przysięgowego?	Jaki był cel działań Kompanii Kadrowej w Królestwie Polskim?
Gdzie mieściła się siedziba Naczelnego Komitetu Narodowego?	Przy boku armii którego państwa powstały Legiony Polskie?
Kto dowodził I Brygadą Legionów Polskich?	Kto kierował Komitetem Narodowym Polskim?
Jaki organ przekazał swoją władzę Józefowi Piłsudskiemu w 1918 r.?	Gdzie powstał rząd Ignacego Daszyńskiego?
Jaką nazwę nosił lokalny ośrodek władzy na ziemiach polskich, który sceptycznie odnosił się do Józefa Piłsudskiego i początkowo uznawał jedynie KNP?	Do jakiej organizacji mogły bezpośrednio odwoływać się mniejszości narodowe w przypadku łamania praw gwarantowanych małym traktatem wersalskim?
Kiedy Józef Piłsudski powrócił do Warszawy po zwolnieniu z twierdzy magdeburskiej?	Jak układały się relacje między Romanem Dmowskim i Józefem Piłsudskim w latach 1918–1919?

Kto stanął na czele pierwszego rządu polskiego po odzyskaniu niepodległości?	Na czym polegały działania Polskiej Organizacji Wojskowej w listopadzie 1918 r.?
Kto reprezentował stronę polską na konferencji paryskiej?	Jaką koncepcję granic Polski zaproponował w Paryżu Roman Dmowski?
Dlaczego premier Wielkiej Brytanii podczas konferencji paryskiej nie zgadzał się na rozszerzenie polskich granic na zachodzie?	Kto stał na czele rządu polskiego, który został zaakceptowany przez wszystkie lokalne ośrodki władzy oraz zwycięskie mocarstwa?
Do czego zobowiązywało Polskę podpisanie tzw. małego traktatu wersalskiego?	Co postanowili uczestnicy konferencji pokojowej w 1919 r. w sprawie wschodniej granicy Polski?
Jak wyglądała działalność polityczna i społeczna Ignacego Paderewskiego w latach I wojny światowej?	Przywódcy których państw odgrywali decydującą rolę podczas obrad pokojowych w 1919 r.?
Jaką funkcję państwową objął Józef Piłsudski po przyjeździe do Warszawy w 1918 r.?	Na jakiej linii tymczasowo ustalono przebieg granicy polsko-rosyjskiej podczas konferencji pokojowej w Paryżu?
Kiedy Rada Regencyjna przekazała władzę Józefowi Piłsudskiemu?	Jak nazywał się polski ośrodek władzy utworzony w Poznaniu?
Dlaczego próby powołania rad robotniczych na ziemiach polskich przez komunistów okazały się nieudane?	W granicach którego państwa – według postanowień traktatu wersalskiego – znalazła się Wielkopolska?
Gdzie zdecydowano się przeprowadzić plebiscyty w sprawie przynależności spornych obszarów?	Jaki był cel polityki zwycięskich mocarstw w kwestii uregulowania wschodniej granicy Polski?
Czyją przychylność wobec sprawy polskiej uzyskał Ignacy Paderewski?	Kto na konferencji paryskiej tworzył tzw. Wielką Czwórkę?

Proszę również o wypełnienie poniższej karty pracy

Karta pracy

Odzyskanie niepodległości

1. Na podstawie tekstów źródłowych oraz wiedzy własnej porównaj dwie koncepcje powojennego statusu politycznego Polski. W tym celu uzupełnij tabelę.

Tekst A

Orędzie prezydenta Thomasa Woodrowa Wilsona do Kongresu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej z 8 stycznia 1918 r.

13. Należy stworzyć niezawisłe państwo polskie, które winno obejmować terytoria zamieszkane przez ludność niezaprzeczalnie polską, któremu należy zapewnić swobodny i bezpieczny dostęp do morza i którego niezawisłość polityczną i gospodarczą oraz integralność terytorialną należy zagwarantować paktem międzynarodowym.

Tekst B

Akt 5 listopada 1916 r.

Przejęci niezłomną ufnością w ostateczne zwycięstwo ich broni i życzeniem powodowani, by ziemie polskie, przez waleczne ich wojska ciężkimi ofiarami panowaniu rosyjskiemu wydarte, do szczęśliwej przywieść przyszłości, Jego Cesarska i Królewska Mość, Cesarz Austrii i Apostolski Król Węgier, oraz Jego Cesarska Mość, Cesarz Niemiecki, ułożyli się, by z ziem tych utworzyć państwo samodzielne z dziedziczną monarchią i konstytucyjnym ustrojem. Dokładniejsze oznaczenie granic zastrzega się. Nowe Królestwo znajdzie w łączności z obu sprzymierzonymi mocarstwami rękojmię, potrzebne do swobodnego sił swych rozwoju. We własnej armii nadal żyć będą pełne sławy tradycje wojsk polskich dawniejszych czasów i pamięć walecznych polskich towarzyszy broni we wielkiej obecnej wojnie. [...] Sprzymierzeni monarchowie, biorąc należyty wzgląd na ogólne warunki polityczne Europy, jako też na dobro i bezpieczeństwo własnych krajów i ludów, żywią niepłonną nadzieję, że obecnie spełnią się życzenia państwowego i narodowego rozwoju Królestwa Polskiego.

Źródło: *Wiek XX w źródłach*, oprac. M. Sobańska-Bondaruk, S.B. Lenard, Warszawa 2002, s. 44, 64–65.

	Orędzie prezydenta Wilsona	Akt 5 listopada
Jaki status polityczny przewidziano dla przyszłego państwa polskiego?		
Jakich korzyści mogło oczekiwać społeczeństwo polskie w związku z realizacją tego planu?		
Jakie były wady proponowanego rozwiązania z punktu widzenia interesów narodu polskiego?		
Kto miał gwarantować trwałość bytu państwowego?		

--	--	--

2. Wpisz literę „P” obok zdań prawdziwych, a literę „F” – przy wypowiedzeniach fałszywych.

Zdania	Prawda/Falsz
Członkowie Polskiej Organizacji Wojskowej w listopadzie 1918 r. przeprowadzili akcję rozbrojenia żołnierzy niemieckich na terenie Królestwa Polskiego.	
W wyniku konferencji paryskiej odrodzonej Polsce przyznano Wielkopolskę i Pomorze Gdańskie (bez Gdańska) oraz zapowiedziano przeprowadzenie plebiscytów na Warmii, Mazurach i Powiślu, a także Górnym Śląsku.	
Państwa ententy zdecydowały się poprzeć militarne starania Polski o przywrócenie wschodniej granicy I Rzeczypospolitej sprzed pierwszego rozbioru w 1772 r.	
Strona polska wyraziła zgodę na przyjęcie tzw. małego traktatu wersalskiego, dotyczącego poszanowania praw mniejszości narodowych.	
Postanowienia traktatu wersalskiego w sprawie granic Polski były zgodne z propozycjami, jakie Roman Dmowski przedstawił na konferencji paryskiej.	
Podpisanie traktatu wersalskiego przez Polskę uregulowało kwestię kształtu jej granic ze wszystkimi sąsiadami.	

3. Przyporządkuj imiona i nazwiska podanych postaci ich zasługom w procesie odradzania się polskiej państwowości w latach 1914–1919.

A. Józef Piłsudski B. Ignacy Paderewski C. Roman Dmowski

- Przyczynił się do zorganizowania Legionów Polskich. W 1917 r. odmówił dalszej współpracy z państwami centralnymi. Stojąc na czele odrodzonego państwa polskiego, porozumiał się z przeciwnym mu obozem politycznym i podzielił z nim obowiązki w procesie decydowania o kształcie kraju.
- Przewodniczył komitetowi, który był uznawany na Zachodnie za reprezentację narodu polskiego. Negocjował na konferencji paryskiej przebieg granic państwa i domagał się uwzględniania bezpieczeństwa Polski w powojennym układzie politycznym.
- Dowodził oddziałami Legionów Polskich walczącymi u boku państw centralnych. Następnie przeszedł na stronę ententy. We Francji stanął na czele Błękitnej Armii. Po zakończeniu wojny w szeregi dowodzonych przez niego wojsk wstąpiło wielu Polaków, którzy wcześniej służyli w armii austro-węgierskiej i znaleźli się w obozach jenieckich zwycięskich mocarstw.
- Podczas swoich koncertów zwracał uwagę opinii międzynarodowej na sprawę polską. Uzyskał przychylność prezydenta USA dla planu odbudowania niepodległej Polski. W 1919 r. stanął na czele rządu polskiego, który został zaakceptowany przez wszystkie lokalne ośrodki władzy na ziemiach polskich oraz mocarstwa zachodnie. Reprezentował Polskę na konferencji pokojowej w Paryżu.

A – B – C –

4. Napisz, czy – Twoim zdaniem – zawieranie kompromisów w polityce jest dobrym rozwiązaniem z punktu widzenia obywateli. Uzasadnij swoje stanowisko.

.....

.....

.....

.....

.....

.....